

**Rok akademicki:**

2014/15

**Jednostka prowadząca:**

Instytut Nauk o Rodzinie WNS

**Kierunek:**

Nauki o rodzinie

**Poziom:**

studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne

**Nazwa przedmiotu:**

**Teologia moralna**  
**(Moral Theology )**

**Język:**

PL

**Typ przedmiotu:**

przedmiot podstawowy

**Przedmiot obieralny:**

nie

**Rok studiów, semestr:**

rok II, semestr letni

**Wymiar:**

wykład: 30 godz.;

**Punkty ECTS:**

wykład: 3;

**Forma zaliczenia:**

wykład: zaliczenie z oceną;

**Prowadzący:**

wykład: ks. prof. dr hab. Jan Orzeszyna;

**Koordinator sylabusu:**

ks. prof. dr hab. Jan Orzeszyna

**Sylabus dostępny w ramach:**

- [Teologia moralna](#) [na kierunku:] [Nauki o rodzinie](#) (Nor), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, II rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:30h/zo/3ECTS]: ks. prof. dr hab. Jan Orzeszyna;

**Wymagania wstępne:**

Bez warunków wstępnych

**Cele:**

Celem wykładów jest wprowadzenie słuchaczy w specyfikę teologii moralnej fundamentalnej poprzez ukazanie podstawowych pojęć tworzących tę dyscyplinę.

**Treści kształcenia:**

Określenie teologii moralnej, jej specyfiki i zadań. (1-2) Teologia moralna jako nauka teologiczna: definicja teologii moralnej (przedmiot, cel metoda). Teologia moralna a inne dyscypliny teologiczne i poza teologiczne.

(3-4) Dzieje myśli teologiczno-moralnej. Epoka patrystyczna, średniowiecze, epoka nowożytna.

(5-6) Responsoryczny charakter teologii moralnej. Idea Bożego powołania. Dar Boży jako zobowiązanie moralne.

(7-8) Człowiek podmiotem moralności. Podstawowe założenia antropologiczne. Człowiek istotą historyczną. Człowiek z perspektywy czasów współczesnych.

(9-10) Prawo moralne jako obiektywna norma moralna. Pojęcie normy moralnej. Podział prawa moralnego. Prawo naturalne i prawo pozytywne. Rola prawa zwyczajowego.

(11-12) Sumienie jako subiektywna norma moralna. Zjawisko sumienia i jego teologiczna interpretacja. Sumienie jako norma normująca.

(13-14) Normatywność sumienia. Sumienie zobowiązujące. Sumienie wypaczone. Wychowanie sumienia.

(15-16) Działanie ludzkie. Pojęcie czynu ludzkiego i jego rodzaje. Świadomość i dobrowolność czynu ludzkiego. Czynniki utrudniające wykonanie czynu ludzkiego od strony świadomości i ze strony woli.

(17-18) Moralność czynu ludzkiego. Źródła moralności czynu ludzkiego. Poczytalność skutków czynu. Moralność czynu o podwójnym skutku. Współudział w czynie złym.

(19-20) Cnoty jako sprawności moralne. Systematyka cnót. Geneza cnót. Proces rozwoju cnót.

(21-22) Grzech odrzuceniem powołania Bożego. Pojęcie grzechu. Grzech w aspekcie biblijnym. Grzech w refleksji teologicznej.

(23-24) Zakwestionowanie grzechu. Zatrata poczucia grzechu. Istotny sens grzechu we współczesnej refleksji teologicznej.

(25-26) Rozróżnianie grzechów. Klasyfikacja teologiczna grzechów. Klasyfikacja kategorialna grzechów. Inne klasyfikacje grzechów. Błędna interpretacja klasyfikacji grzechów.

(27-28) Źródła grzechów. Przyczyna sprawcza grzechu. Przyczyna pobudzająca. Skutki grzechu. Wady moralne.

(29-30) Perspektywa przewycięzania grzechu. Cnota pokuty. Istotne elementy sakramentu pokuty.

Warunki owocnego korzystania z sakramentu pokuty. (1-2) Teologia moralna jako nauka teologiczna: definicja teologii moralnej (przedmiot, cel metoda). Teologia moralna a inne dyscypliny teologiczne i poza teologiczne.

(3-4) Dzieje myśli teologiczno-moralnej. Epoka patrystyczna, średniowiecze, epoka nowożytna.

(5-6) Responsoryczny charakter teologii moralnej. Idea Bożego powołania. Dar Boży jako zobowiązanie moralne.

(7-8) Człowiek podmiotem moralności. Podstawowe założenia antropologiczne. Człowiek istotą historyczną. Człowiek z perspektywy czasów współczesnych.

(9-10) Prawo moralne jako obiektywna norma moralna. Pojęcie normy moralnej. Podział prawa moralnego. Prawo naturalne i prawo pozytywne. Rola prawa zwyczajowego.

(11-12) Sumienie jako subiektywna norma moralna. Zjawisko sumienia i jego teologiczna interpretacja. Sumienie jako norma normująca.

(13-14) Normatywność sumienia. Sumienie zobowiązujące. Sumienie wypaczone. Wychowanie sumienia.

(15-16) Działanie ludzkie. Pojęcie czynu ludzkiego i jego rodzaje. Świadomość i dobrowolność czynu ludzkiego. Czynniki utrudniające wykonanie czynu ludzkiego od strony świadomości i ze strony woli.

(17-18) Moralność czynu ludzkiego. Źródła moralności czynu ludzkiego. Poczytalność skutków czynu. Moralność czynu o podwójnym skutku. Współudział w czynie złym.

(19-20) Cnoty jako sprawności moralne. Systematyka cnót. Geneza cnót. Proces rozwoju cnót.

(21-22) Grzech odrzuceniem powołania Bożego. Pojęcie grzechu. Grzech w aspekcie biblijnym. Grzech w refleksji teologicznej.

(23-24) Zakwestionowanie grzechu. Zatrata poczucia grzechu. Istotny sens grzechu we współczesnej refleksji teologicznej.

(25-26) Rozróżnianie grzechów. Klasyfikacja teologiczna grzechów. Klasyfikacja kategoryjna grzechów. Inne klasyfikacje grzechów. Błędna interpretacja klasyfikacji grzechów.

(27-28) Źródła grzechów. Przyczyna sprawcza grzechu. Przyczyna pobudzająca. Skutki grzechu. Wady moralne.

(29-30) Perspektywa przewyższania grzechu. Cnota pokuty. Istotne elementy sakramentu pokuty. Warunki owocnego korzystania z sakramentu pokuty.

#### **Efekty kształcenia:**

Student powinien posiadać wiedzę na temat specyfiki i zadań teologii moralnej oraz jej źródeł i metody, a także ogólnego zarysu jej historii. Wymagana jest podstawowa znajomość antropologii oraz normatywnego wymiaru życia chrześcijańskiego: Powinien także zdobyć zasadniczą wiedzę na temat obiektywnego prawa moralnego, a także wszystko odnośnie funkcjonowania sumienia i jego formacji. Nauka o grzechu, nawróceniu i pokucie chrześcijańskiej. Efektem kształcenia winna być także wiedza odnośnie moralności czynów ludzkich, problematyki cnót i grzechu, a zwłaszcza przewyższania grzechów.

#### **Metody i narzędzia dydaktyczne:**

Wykład, analiza tekstu, dyskusja

#### **Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:**

Zaliczenie przedmiotu w formie ustnej. Pytania na egzaminie dotyczyć będą zagadnień, które były podejmowane na wykładach, a także odnoszące się do przeczytanej lektury. Przed egzaminem istnieje możliwość dialogu i zadawania pytań wiążących się z przerobionym materiałem.

#### **Lektury podstawowe:**

Jan Paweł II, adhortacja apostolska *Reconciliatio et paenitentia*, Kraków 1985.

Jan Paweł II, encyklika *Veritatis splendor*, Kraków 1993.

Kokoszka A., *Teologia moralna fundamentalna*, Tarnów 1994.

Olechnik S., *Teologia moralna fundamentalna*, Warszawa 1998.

Piegsa J., *Człowiek – istota moralna. Teologia moralna fundamentalna*, Opole 2002.

#### **Lektury uzupełniające:**

A.Kokoszka, *Teologia moralna fundamentalna*, Tarnów 1994; S.Olechnik, *Teologia moralna fundamentalna*, Warszawa 1998; J.Piegsa, *Człowiek- istota moralna. Teologia moralna fundamentalna*, Opole 2002.

#### **Uwagi:**